

Tämä luku on peräisin UAD-mallin alkuperäisestä e-kirjasta, joka julkaistiin verkossa vuonna 2014. Se tarjoaa lukijalle syvemmän näkemyksen siitä, miten UAD-malli voisi käytännössä toimia ja tehostaa Suomen hallintoa.

Luku on sittemmin editoitu ja korjattu tekoälyn avulla. Olen myös lisännyt ja poistanut joitakin kohtia.

Tämän luvun esittämät ideat ovat minun henkilökohtaisia näkemyksiäni, ja ne on tarkoitettu vain antamaan suuntaa siihen, miten Suomen hallintomallia voitaisiin kehittää. UAD-hallitus tulee aikanaan tekemään näistä asioista päätökset omien linjaustensa mukaisesti.

www.uad-malli.org

Uusi arvopohjainen demoratia

LUKU 2

Uusi Arvopohjainen Demokratia – UAD – Kuvittele maailma ilman politiikkoja!

Nykyisestä demokraattisesta hallitusmallistamme on muodostunut pyhä lehmä, jonka järkevyyttä emme kyseenalaista. Poliitikot ja puolueet varmistavat meille uskon, että heidän olemassaolonsa on välttämätöntä – vaikka todellisuudessa yhteiskunta voisi kukoistaa ilman heidän häiritsevää vaikutustaan. Voiko kukaan vakuuttaa, että nykyinen malli on edes jossain määrin tehokas? Eikö valtiovallan perimmäinen tehtävä olla ratkaisukeskeinen, toimiva ja järkiperäinen? Jo pelkästään se, että riitely, suora valehtelu, oman edun turvaaminen, puoluepolitiikka ja vallanhimo loppuisivat, loisi edellytykset paljon tehokkaammalle hallinnolle.

On hämmästyttävää, että käytössämme oleva hallitusmalli perustuu edelleen riitelyn, muiden puolueiden ideoiden sabotointiin, kädenvääntöihin ja puoluepolitiikkaan. Suomen hallitusjärjestelmää ei ole päivitetty sitten vuoden 1918 kapinan jälkeisiltä ajoilta – tämä on samaa kuin johtaisimme nykyaikaisia yrityksiä vanhanaikaisilla auktoriteeteilla. Yritykset uudistuvat jatkuvasti pysyäkseen kilpailukykyisinä, mutta mitä odotamme valtiovallan tekävän? Se jatkaa toimintaansa vanhoilla kaavoilla vuosikymmenten ajan, yrittäen saada aikaan eri tulosta samalla vanhalla mallilla – tämä on järjettömyyden määritelmä. Nykyinen hallintomallimme on yksinkertaisesti kykenemätön vastaamaan tämän päivän monisyisiin haasteisiin.

Vain muokkaamalla niin kansalaisten kuin valtiovallan arvoperustaa takaisin terveeksi voimme rakentaa uuden, elinvoimaisen yhteiskunnan. Tarvitsemme uudeksi punaiseksi langaksi kestäviä perusarvoja ja uudenlaista, neutraalia hallintomallia, joka asettaa yhteisen edun ja järkiperäisyyden etusijalle. Vain näin voimme edes toivoa pysäyttävämmme sen vaarallisen kierteen, johon nykyinen poliittinen hallintomallimme meidät on ajanut.

UAD-yhteiskuntamallin perusidea

Seuraavat ideat eivät ole vain ehdotuksia, vaan voimakkaita siemeniä uuden demokraattisen hallintomallin rakentamiseen.

UAD-mallin ydinajatus on, että suurin osa Suomen ja jopa koko maailman ongelmista juontaa juurensa nykyiseen poliittiseen hallintomalliin, ääriuskonnollisiin järjestelmiin (uskonnolliset mallit eivät Suomessa hallitse, ainakaan vielä) ja jatkuvasti rappeutuvaan arvomaailmaan.

Valtiovallan oletusarvo

Suomessa on lukemattomia ihmisiä ja organisaatioita, jotka haluavat parantaa maamme hyvinvointia – edistää kestäväää kehitystä, luonnonsuojelua, vapautta ja demokraattisia periaatteita. Niiden ideoiden läpivieminen muistuttaa usein kamppailua tuulimyllyjä vastaan, sillä nykyisen hallintomallin oletusasetus on vastustaa kaikkea uutta, erityisesti jos se uhkaa vakiintuneiden rahavirtojen tai vallanpitäjien intressejä. Rahalla ja puoluepolitiikalla on tapana asettaa oma etunsa etusijalle, jolloin kansa jää lopulta uuden edun ulkopuolelle.

Kun tarkastelet Suomen ongelmia, huomaat niiden lähes yksinomaan politisoituneen luonteen. Kullakin valtapuolueella – olipa kyse sitten Kokoomuksesta, SDP:stä tai Perussuomalaisista – on omat värjäytyneet linssinsä, joiden kautta he näkevät ja ratkaisevat ongelmia. Oikeisto keskittyy usein ison rahan intresseihin, kun taas vasemmisto puolustaa työläisten ja ammattiliittojen asemaa. Näin syntyy päätöksiä, jotka hyödyttävät lähinnä puolueiden omia kannattajia, eikä koko yhteiskuntaa.

Vaikka satunnaiset onnistuneet ideat pääsevät läpi, ne jäävät irrallisiksi parannuksiksi – ne eivät korjaa sitä perimmäistä ongelmaa, joka on hallintomallin vallitseva oletusasetus. Jos haluamme luoda toimivan ja kestäväy yhteiskunnan, meidän on saatava muutettua valtiojärjestelmämme ydin: sen oletusarvot on asetettava kansalaisten edun ja järkipärisen päätöksenteon pohjaksi.

Nykyisen poliittisen hallintosysteemin korjaaminen on mennyt ohi – aikaa ei ole enää korjata rikkinäistä konetta. On aika murtaa vanhat kahleet ja rakentaa uusi, terve sekä oikeudenmukainen hallintomalli. Mikään uudistus ei saavuta pysyviä tuloksia, niin kauan kuin perusajattelumme nojaa puoluepolitiikkaan, rahan palvontaan ja suurten egojen johtamiseen.

Nyt on korkea aika toimia – tehdä jotain rohkeaa, mitä ei koskaan ennen uskallettu.

UAD-malli

UAD-malli ei perustu mihinkään poliittiseen tai uskonnolliseen ideologiaan, vaan se rakentuu täysin neutraalille pohjalle – arvopohjaiselle demokratialle. Sen ydintarkoitus on palvella Suomen kansaa, eikä edes poliittisia puolueita tai isoa rahaa. Tässä mallissa valta ja vastuu ovat suoraan kansan käsissä! UAD-malli ei ainoastaan riko puoluepoliittisen juonittelun, valtataisteluun ahmien suurten egojen ja rahan valtaan asettamat rajoitteet, vaan se vie uudistuksen vielä paljon pidemmälle.

Mallissa kaikilla halukkailla kansalaisilla on ennennäkemätön mahdollisuus osallistua talkoisiin ja suunnitella alusta alkaen täysin uudenlainen hallintomalli – ikään kuin aloittaisimme yhteiskuntarakenteen lähes tyhjältä pöydältä. Tällainen tilaisuus, joka avaa ovia aidolle kansanvallalle, on nähty viimeksi vuoden 1918 kapinan aikaan!

Kaikki nykyisen hallintomallin ministeriöt ja osastot ovat mukana UAD-mallissa, mutta ratkaiseva ero on se, että kansanedustajat ja ministerit eivät enää edusta puolueiden intressejä. Sen sijaan hallituksen jäseniä ovat huippukoulutetut, ei-poliittiset ammattilaiset, joille on synnynäinen kutsumus palvella kansaa – ei puolueiden tai rahan intressejä.

Kansanedustajat ja ministerit

UAD-mallin eduskunta koostuisi 100–150 edustajasta, jotka valittaisiin kaikista 19 maakunnasta väkiluvun mukaisesti. Uudet, ei-poliittiset kansanedustajat ajaisivat oman kuntansa ja maakuntansa asioita sekä äänestäisivät koko kansaa koskevista päätöksistä samalla tavoin kuin nykyiset kansanedustajat.

Kansanedustajat kuin myös ministerit valitaan vaaleilla. Jokainen Suomen kansalainen voi hakea näihin tehtäviin, mutta valituksi tulisivat todennäköisimmin ne, joilla on oikea koulutustausta ja vahva kokemus valtion, kaupunkien tai kuntien hallinnosta. Kansanedustaja edustaisi siis sekä omaa maakuntaansa että omaa erityisosaamistaan, esimerkiksi maanviljelijöitä, liiketaloutta tai vihreitä arvoja.

Näin saisimme maan johtoon aidosti osaavia ammattilaisia. Kaikkien hakijoiden ansioluettelot julkaistaisiin avoimesti verkossa, jolloin kansalaiset voisivat ilmaista mielipiteensä niistä ja valita vaaleissa oman edustajansa.

Hallituksen muodostavat kaikki ministerit sekä lisäksi esimerkiksi viisi arvalla valittua kansanedustajaa. Kansanedustajien toimikautta hallituksessa voidaan rajoittaa esimerkiksi pariin vuoteen, ja he vaihtuvat porrastetusti – esimerkiksi yhden vuoden välein – varmistaen jatkuvan virran uusia ideoita ja estäen yhden ryhmän keskittymisen vallan välineeksi.

Luonnollisesti myös valittujen joukossa tapahtuu muutoksia, kun joku jää eläkkeelle tai siirtyy yksityiselle sektorille. Jos ministeri tai kansanedustaja lopettaa kesken kauden, hänen paikalleen nousee vaaleissa toiseksi eniten ääniä saanut varajäsen.

Hallituksen palkat

Vaikka maan johtaminen on kutsumus ja palvella kansaa on sydämenasia, niin korkeimman johdon palkkojen on oltava riittävän hyvät, jotta virkoihin saadaan maan parhaat ammattilaiset. Vuonna 2013 esimerkiksi valtionyhtiö Destian johtajan vuosipalkka oli 700 000 euroa, kun pääministerin palkka oli 174 000 euroa – ehkä, jopa päinvastainen suhde olisi perusteltu. Suomen talous ei kaadu, vaikka maksaisimmekin korkeimmalle johdolle kunnon palkan.

Suora kansanäänestys

Mitä jos jokaisessa merkittävässä päätöksessä anna kansalle suora ääni? UAD-mallissa suora kansanäänestys on keskeinen keino varmistaa, että vaikeat päätökset tehdään demokratian hengessä. Hallituksen asiantuntijat paneutuvat huolellisesti tutkittavaan asiaan ja valistavat kansaa täysin neutraalisti. Tämän jälkeen kansa päättää äänestyksellä, jolloin päätös on aidosti yhteisen edun mukainen. Tämä malli soveltuu erinomaisesti myös kuntatasolla, jolloin paikalliset asukkaat saavat suoraa vaikutusmahdollisuutta omassa arjessaan.

Monet saattavat kyseenalaistaa kansan kyvyn äänestää monimutkaisissa asioissa, mutta muistakaamme, että suomalaiset osoittivat kykynsä äänestämällä vuonna 1994 EU:hun liittymisen puolesta, kun 56,9 % kansasta kannatti päätöstä. Lisäksi Sveitsin ja Yhdysvaltain käytännössä menestyneet kansanäänestykset vahvistavat, että kun kansalle annetaan oikeat tiedot, päätökset tehdään viisaasti. Mutta molempien maiden suorassa äänestyksessä on myös ongelmia. Etenkin lobbaus on iso ongelma, jonka vaikutus pitää estää.

Tietenkin kansalle ei tarvitse antaa valtaa jokaisessa asiassa – meidän on uskottava, että hyvin rakennettu hallitus tietää, milloin sen on toimittava itsenäisesti. Tästä pitää kehittää meidän oma malli, jossa kansa pääsee mukaan päätöksentekoon, mutta hallitus voi myös toimia itsenäisesti.

Kansan veto-oikeus

Aikanaan, kun Suomi oli vielä autonomisena Venäjän suuriruhtinaskuntana, suuriruhtinaalla oli veto-oikeus kansaneduskunnan säätämiin lakeihin. Demokratian aikakaudella kansalla täytyy olla mahdollisuus sanoa “ei” hallituksen päätöksille, laeille tai kansainvälisille sopimuksille, jotka eivät palvele kansan etua. Kun tietyssä ajassa kerätään tarpeeksi kansalaisten nimiä, voidaan vaatia suoraa kansanäänestystä kyseisestä asiasta. Tämä veto-oikeus ulottuu myös hallituksen jäsenten valintaan, heidän palkkatasoihinsa sekä valtionyhtiöiden toimintaan. Jos joku kansanedustaja tai ministeri epäonnistuu tehtävässään – oli kyse sitten laiminlyönnistä tai vastuuttomasta toiminnasta – kansa voi yhdessä päästä äänestämään tämän henkilön erottamisesta. Näin kansalaiset saavat suoran vaikutusvallan myös valtion omiin toimeenpanoihin, kuten esimerkiksi kunnallisen jätehuollon tai kaukolämmön hintojen kohtuullistamiseen.

Ei enää turhaa valitusta nettifoorumeilla, UAD-mallissa ongelmat hoidetaan nykyaikaisesti: netissä, äänestämällä. Tämä moderni ja tehokas tapa takaa todellisen demokratian ja estää virassa olevia henkilöitä ajamasta Suomea kohti ei-toivottua suuntaa.

Kansalaisaloite

Vuodesta 2012 lähtien Suomessa on käytössä kansalaisaloite, joka antaa jokaiselle mahdollisuuden saada oma aloitteensa eduskunnan käsiteltäväksi. Nykyisessä järjestelmässä vähintään 50 000 äänioikeutetun nimen kerääminen oikeuttaa aloittamaan lakia koskevan ehdotuksen – mutta usein eduskunta suhtautuu aloitteisiin enemmän valtiovallan kuin kansan edun näkökulmasta.

UAD-mallissa kansalaisaloitteissa on kaksi eri muotoa:

1. **Perinteinen aloite:** Kaikki nykyiset käytännöt säilyvät, eli 50 000 allekirjoituksen aloite etenee eduskunnan käsittelyyn. Kuitenkin, koska UAD-hallinnossa kansanedustajat ovat ei-poliittisia ammattilaisia, aloitteiden harkinta tapahtuu puhtaammalla ja järkevämällä pohjalla, jolloin hyvät ideat pääsevät helpommin läpi.
2. **Suoraan kansanäänestykseen menevä aloite:** Tämä muoto vaatii paljon suuremman kannatusmäärän – esimerkiksi 100 000 äänioikeutetun allekirjoitusta. Näin varmistetaan, että kyseinen aloite todella heijastaa kansan tahtoa. Tällainen aloite menee suoraan äänestettäväksi, eikä valtiovallan viranomaiset voi sitä kumota.

Toki hallituksella on oltava keino estää järjettömät tai tietyn ryhmän yksipuolisia aloitteita. Eduskunta voi äänestää, etteivät kyseenalaiset aloitteet pääse jatkoon, mikä takaa sen, että vain yhteiskunnan ja kansalaisten etua palvelevat uudistukset etenevät.

Mikä on kyseenalaista, on vaikea käsite. Idea on, että valvontaa pitää olla molempiin suuntiin, eikä vain hallituksen suuntaan.

Kun kansalaisaloite onnistuu, aloitetta esittänyt ryhmä pääsee osallistumaan asian toteuttamiseen – he voivat esittää omat ideansa ja keskustella hallituksen ehdotuksista konkreettisesti. Tämä on demokratian ydintä: kansalaiset eivät ole vain äänten antajia, vaan he ovat aktiivisia osallistujia oman tulevaisuutensa rakentamisessa.

Kansalaisneuvostot

Jos haluamme varmistaa, että demokratia toimii ja valtiovallan toimet ovat läpinäkyviä, voimme ottaa käyttöön kansalaisneuvoston. Tämän neuvoston jäsenet arvotaan täysikäisistä kansalaisista vuodeksi kerrallaan, ja se koostuu muutamasta kymmenestä jäsenestä, jotka kokoontuvat 4–6 kertaa vuodessa usean päivän jaksoissa. Neuvoston tehtävänä on käydä läpi hallituksen ja muun valtiovallan toimet, valvoa kansanedustajia ja virkamiehiä sekä antaa konkreettisia suosituksia ongelmatilanteissa. Jos mikä tahansa epäkohta jää ratkaisematta neuvoston huomautuksista huolimatta, se voi käynnistää suoran kansalaisäänestyksen kyseisestä asiasta. Näin kansalaiset pääsevät

suoraan vaikuttamaan – ja neuvoston jäsenet saavat tehtävästään palkallista vapaata, kattavat matkakorvaukset, ylläpitotuen ja kohtuullisen päivärahan.

Tai toinen mahdollisuus, on että halukkaat kansalaiset voivat toimia luottamustoimena valvomassa hallitusta. Heidät seulotaan halukkaista ja he saavat siitä palkkaa.

Demokratia

Demokratia ei ole pelkkää politikointia tai puolueiden agenda, vaan yhteisten asioiden hoitamista. Meidän ei tarvitse alistua vanhaan ajatteluun, jossa vaalit ja puolueet määrittävät kaiken. Todellista demokratiaa taataan uusilla keinoilla: suoralla kansanäänestyksellä, veto-oikeudella, kansalaisaloitteilla ja toimivalla kansalaisneuvostolla. Näillä keinoilla päätöksenteosta saadaan jälleen aitoa kansanvaltaa, joka heijastaa yhteistä etua – ei poliittisen illuusion varassa kulkevia päätöksiä. UAD-yhteiskunnassa kansalaisia rohkaistaan ja tuetaan muokkaamaan yhteisöään juuri oman näköisekseen. Tämä on todellista demokratiaa.

Äänestys

Äänestyksen tulee olla niin vaivatonta. UAD-mallissa suorat kansanäänestykset, veto-oikeus ja kansalaisaloiteäänestykset toteutetaan ensisijaisesti verkossa. Niille, joilla ei ole omaa nettiyhteyttä, kuntien virastot, postitoimistot ja kirjastot voisivat äänestysmahdollisuuden. Sisälle kirjaudutaan vahvantunnistamisen kautta. Jokaisella suomalaisella on sähköinen asiointitunnus (SATU), jonka avulla varmistetaan, että kukin äänestää vain kerran.

Voimme järjestää kansanäänestyksiä esimerkiksi neljä kertaa vuodessa, jolloin tärkeät asiat tulevat käsitellyiksi tehokkaasti. Tietenkään kaikki eivät halua osallistua jokaiseen äänestykseen, mutta myös äänestämättä jättäminen on äänestämistä – kyseinen asia ei ole heille merkityksellinen.

Vapaus

Yksi UAD-mallin peruspilareista on vapaus. Mitä vahvemiksi kansan arvoperusta kasvaa, sitä enemmän vapautta saamme antaa. Emme voi heti luovuttaa täydellistä vapautta, sillä väärinkäytökset ovat mahdollisia ilman asteittaista luottamuksen kasvattamista. Poistamme turhia lakeja ja sääntöjä niillä elämän osa-alueilla, joilta ne eivät enää tue hyvinvointia – näin ihmiset saavat vapauden muokata elämänsä omien arvojensa mukaisesti.

Yhteiskunnallinen yritystoiminta

Suomessa toimii jo tuhansia yhteiskunnallisia yrityksiä, jotka edistävät hyvinvointia ja ympäristön kestävyyttä. Esimerkiksi Helsingin Diakonissalaitoksen omistama Diacor Oy,

Linnanmäki – joka tuottaa miljoonia euroja lastensuojelutyöhön – sekä Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, joka työllistää heikossa työmarkkina-asemassa olevia, ovat esimerkkejä siitä, miten yritystoiminta voi palvella yhteiskuntaa. Paljon hyvää informaatiota tästä aiheesta: www.arvoliitto.fi ja www.yyo.fi

UAD-mallissa voisimme laajentaa tätä ideaa ulkoistamalla merkittäviä osia kuntien ja valtion yleishyödyllisistä palveluista yhteiskunnallisiksi yrityksiksi. Yhteiskunnallisen yrityksen yritysmuoto muistuttaa perinteistä osakeyhtiötä, mutta sillä on tiukat arvoperusteet. Tavoitteena on tuottaa kohtuullinen voitto samalla, kun varmistetaan, että palveluiden hinnat pysyvät edullisina. Mahdolliset voitot käytettäisiin yrityksen kehittämiseen ja tai palvelujen hintojen alennuksiin. Johdon palkkoihin asetettaisiin tiukka katto, ja työntekijöistä pidettäisiin hyvää huolta.

Nykytilanne on huolestuttava: esimerkiksi kaukolämmön hinta on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa, ja valtionyhtiöiden johdon palkat ovat nousseet räjähdysmäisesti. Tällainen kehitys on kestäväntöntä – meidän on otettava oppia Ruotsin edistysellisestä yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä. UAD-mallissa kaikki uudistukset suunnitellaan huolellisesti asiantuntijoiden johdolla, ja perimmäisenä tavoitteena on, että kaikilla osapuolilla on yhteinen päämäärä: yhteisen hyvän edistäminen.

On todettu, että valtion ja kuntien oma yritystoiminta ei usein ole tehokasta. Ulkoistamalla nämä toiminnot yhteiskunnallisiksi yrityksiksi niiden tehokkuus paranee, koska johto on yrityksestä suoraan vastuussa. Tämä nostaa palveluiden laadun, alentaa kustannuksia ja hyödyttää koko yhteiskuntaa.

Osallistuva yhteiskunta ja yhteisöllisyys

Kansalaisia rohkaistaan ottamaan oma vastuu yhteisöstään ja muovaamaan sitä juuri sellaiseksi kuin he itse haluavat. Heille annetaan vapaammat kädet perustaa osuuskuntia, edistää vaihtotaloutta, suosia ekologisia elämäntapoja ja luoda sosiaalisia yrityksiä, jotka hyödyttävät koko yhteisöä. Myös paikalliset kerho-, urheilu-, nuoriso- ja päihdetyön toimijat saavat enemmän liikkumavaraa ja mahdollisuuksia kerätä varoja. Vanhemmille avautuu suurempi rooli koulutoiminnan kehittämisessä. Aasukkaat itse valvovat asuinalueensa ongelma alueita, ehkäisten tihutöitä, huumeidenkäyttöä ja rikollisuutta. Tällainen käytännön yhteistoiminta hitsaa yhteisön yhteen, tehden siitä turvallisemman, terveemmän, onnellisemman ja menestyvämmän.

Kansalaispalkka

Kansalaispalkka ei ole tarkoitettu tulojen uudelleenjaoksi, jossa rikkailta otetaan ja vähävaraisille annetaan. Se on järjestelmä, joka varmistaa, että kaikkien kansalaisten perustarpeet tyydytetään – ei kuitenkaan avustuksina ja tukina, vaan työn kautta.

Tässä uudessa mallissa työikäiset, työhön kykenevät työttömät, liikuntarajoitteiset, pakolaiset, maahanmuuttajat ja muut valtion tukia saavat henkilöt velvoitettaisiin työskentelemään yhteiskunnallisissa yrityksissä, kuten jo nyt tehdään esimerkiksi jätehuollossa, kierrätyskeskuksissa tai puistojen ylläpidossa.

Tätä ideaa voitaisiin laajentaa niin, että etenkin suuremmissa kaupungeissa olisi iso tehdaskiinteistö, jossa valmistettaisiin helposti tehtäviä tuotteita, kuten esimerkiksi auton rekisterikilpiä tai muita vastaavia. Näissä yksiköissä voitaisiin tehdä myös kevyttä ompelu- ja alihankintatyötä paikallisille yrityksille.

Totta kai kaikki tämä maksaa, mutta pitkällä aikavälillä yhteiskunnalle tulee kalliimmaksi, jos ihminen on pitkäaikaistyötön ja vieraantuu täysin työelämästä. Tällöin alkoholi ja huumeet tulevat usein mukaan elämään. Myös liikuntarajoitteiset voisivat kokea olevansa hyödyllinen osa yhteiskuntaa – ei vain tuilla eläviä. Vakavastikin liikuntarajoitteisille voitaisiin tarjota ainakin osa-aikaisia työtehtäviä.

Tästä työstä maksettaisiin kansalaispalkkaa, joka riittää henkilön perustarpeiden tyydyttämiseen. Näin yhteiskunta saa konkreettisen vastineen tekemilleen investoinneille. Käytännössä tämä malli kannustaa jokaista hakeutumaan itselleen mielekkääseen työhön, koska useimmat eivät välttämättä halua olla loppuelämänsä näissä yhteiskunnallisissa tehtävissä. Vaikka nämä työt voivat aluksi tuntua yksitoikkoisilta, ne opettavat käytännön taitoja ja auttavat välttämään laiskistumista, alkoholisoitumista ja jopa yhteiskunnasta syrjäytymistä.

Idea voisi laajentaa niin, että näissä yhteiskunnallisissa yrityksissä myös koulutettaisiin työntekijöitä paikallisten yritysten tarpeisiin. Yritykset palkkaavat mieluummin henkilöitä kenellä on jo työn perusasiat hallussa. Näin helpotetaan ihmisten edistymistä.

Ja myös halukkaat eläkeläiset voisivat työskennellä, vaikka osa-aikaisesti, näissä yrityksissä. Palkasta menisi vain pieni vero tai ei veroa lainkaan. Näin eläkeläiset voisivat pysyä aktiivisina ja siten terveempinä pidempään. Monet eläkeläiset tarvitsevat myös lisäansioita voidakseen kattaa kaikki kulunsa. Eivätkö juuri eläkeläiset, jos ketkään, ansaitsisi ihmisarvoisen elämän ehtopuolella?

Valtio voisi tulla vastaan myös muiden ryhmien osalta ja pitää tämän työn verottomana. Tästä olisi valtiolle enemmän hyötyä monella muulla tavalla kuin siitä, että se yrittää verottaa myös tätä toimintaa mahdollisimman ankarasti.

Hyvin suunniteltu yhteiskunnallinen työ ja kansalaispalkkajärjestelmä säästävät yhteiskunnan varoja verrattuna nykyiseen sosiaali- ja työttömyysturvaan. Kun kaikki velvoitetaan osallistumaan työelämään – koko yhteiskunta hyötyy. Eniten hyötyvät kuitenkin itse henkilöt, jotka eivät joudu pitkäaikaistyöttömyyden ihmisarvoa rikkovaan kierteeseen.

Samalla kohennamme kansan arvoperustaa, kun kehitämme mallin, joka lähes velvoittaa jokaisen kantamaan oman kortensa kekoon. Nykyinen järjestelmä puolestaan ruokkii laiskuutta ja tukien hyväksikäyttöä.

Mikään ei ole niin tärkeää kuin se, että ihmisen omanarvontunto on korkea. Jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen, oman näköiseen ja arvokkaaseen elämään.

Nettifoorumit

Demokratian ytimessä on kansan mahdollisuus vaikuttaa suoraan päätöksentekoon. Jokainen kunta, kaupunki, ministeriö ja valtion instituutio sekä maan johto ylläpitävät omia verkkosivuja ja foorumeitaan, joissa kansalaiset voivat keskustella, tehdä ehdotuksia ja antaa palautetta. Näillä foorumeilla ei vain synny uusia ideoita, vaan valtion työntekijät ja vapaaehtoiset moderaattorit keräävät tärkeimmät ehdotukset, jotka esitetään päätöksentekijöille. Lisäksi kansalaiset saavat seurata kaikkia hallituksen avoimia kokouksia reaaliaikaisesti verkossa – näin varmistetaan, että päätökset ovat tiiviisti yhteydessä kansan toiveisiin.

Ymmärrän, että nykyään tällainen osallistuminen ei ole kovin suosittua. Tämä saattaa kuitenkin johtua siitä, että kansalaiset on totutettu olemaan kuin lampaita – tottelemaan sokeasti maan johtoa ilman kyseenalaistamista. Meidän täytyy opettaa tulevat sukupolvet ottamaan ohjat omiin käsiinsä ja osallistumaan aktiivisesti yhteiskuntaan.

Tällä hetkellä näyttää siltä, ettei valtio kuuntele, mitä kansa sanoo tai haluaa. Kun päätöksiä runnetaan läpi kansan tahdosta huolimatta, se ei kannusta osallistumaan, vaan synnyttää apatiaa ja turhautumista. Demokratia ei voi toimia aidosti, jos kansan ääni ohitetaan – ja juuri siksi kansalaisvaikuttamisen ja osallistumisen merkitystä tulisi korostaa entistä enemmän.

Kansanvalta = Kansantalkoot

Todellinen kansanvalta syntyy, kun jokainen tekee oman osuutensa. Kun kansalaisille annetaan mahdollisuus osallistua talkoisiin, he oppivat, että Suomen tulevaisuus on heidän käsissään. Tämä ei ole ylhäältä päin sanelua, vaan itseohjautuvaa, yhteisöllistä tekemistä, jossa valta ja vastuu kuuluvat kaikille. Tärkeää on saada mukaan joukko innostuneita kansalaisia – henkilöitä, joiden palava halu vaikuttaa rakentaa uutta, parempaa ja terveempää Suomea. Muutama positiivisesti sitoutunut vaikuttaja voi saada aikaan enemmän kuin tuhannet katkerat valtiovallan kritisoiijat. UAD-malli perustuu hyviin arvoihin, maalaisjärkeen ja isänmaalliseen rakkauteen – se nousee yhteisöllisyydestä, ei vihaamisesta.

Yhteistyö eri alojen kanssa

Eri liikealojen ja teollisuuden terävin johto sekä asiantuntijat kokoontuvat omissa ryhmissään miettimään, mitä uusi valtiovalta ja he yhdessä voivat tehdä menestyksen ja yhteisen hyvän eteen. Heidän tehtävänsä on tervehdyttää yritysmaailma – niin suuren kansainvälisen mittakaavan yrityksistä kuin pienten paikallisten toimijoidenkin osalta. Lakiviidakko, säännöt, verotus ja tuet uudistetaan uuteen uskoon, ja samalla koulutus, terveydenhuolto, poliisivoimat, puolustusvoimat, postipalvelut sekä muut valtion instituutiot käyvät läpi saman laajan muutoksen.

On selvää, että koko maan instituutioiden ja yritystoiminnan uudistaminen kokonaisvaltaisesti vie aikaa – useiden vuosien projekti, jossa kukin ryhmä etenee oman aikataulunsa mukaan. Lopulliset ideat siirtyvät asianomainen hallituksen toimikuntaan, joka viimeistelee ehdotukset ennen niiden esittämistä päätettäviksi. Ryhmille painotetaan, että muutoksissa ei ole kyse vain oman alan eduista, vaan koko maan ja kaikkien kansalaisten hyvinvoinnista. Heille jaetaan tarkat ohjeet ja arvolistat, joissa painopisteinä ovat kestävä kehitys, verotuksen oikeudenmukaisuus, työntekijöiden ja osakkeenomistajien etu sekä yhteisön kokonaisvaltainen hyvinvointi.

Näin rakennamme vakaan pohjan, jolta yritykset ja yhteiskunta voivat kasvaa yhdessä – kun kaikki puhaltavat samaan hiileen, syntyy todellinen hyvinvointiyhteiskunta ja menestys kaikille.

Miltä tuntuu, että kansalaiset saisivat näin laajan ja konkreettisen vaikutusvallan omaan yhteisöönsä? Tämä malli ei ainoastaan luo parempaa demokratiaa, vaan se rakentaa myös tulevaisuuden, jossa yhteisöllisyys, vapaus ja taloudellinen kestävyys kulkevat käsi kädessä. UAD-mallin kautta Suomi voi todella nousta uuteen aikaan – yhdessä, vastuullisesti ja intohimoisesti.

Aikaraja

On ratkaisevan tärkeää varmistaa, ettei ministereiden ja kansanedustajien valta juutu samojen henkilöiden käsiin vuosikymmenten ajaksi. Ehdotan ikärajoitusta – esimerkiksi asettamalla ylärajaksi 65 vuotta ja maksimiuraksi 15 vuotta – jotta valituksi saadaan jatkuvasti uutta ja tuoretta tietotaitoa. Ihmisen parhaimmillaan oleva aika työelämässä on 40–60, jolloin hänellä on riittävästi kokemusta, mutta samalla vielä kykyä omaksua nopeatahtisen teknologian muutokset ja kansainväliset tilanteet. Näin moderni, innovatiivinen yhteiskunta pystyy tekemään nopeita ja tehokkaita päätöksiä.

Lehdistö ja työrauha

Tulevaisuuden ministerit ja maan ylin johto eivät enää ole joka ilta TV-ruudun säälittäjinä – heidän ei tarvitse jatkuvasti selitellä toimiaan julkisuudessa. UAD-mallissa hallituksen asioista tiedotetaan pääasiassa verkossa, ja niistä huolehtivat ammattimaiset

lehdistösihteerit. Näin varmistetaan, että johdolla säilyy työrauha ja heidän yksityisyyttään kunnioitetaan. Tärkeää on, että vain tilanteissa, joissa se on ehdottoman välttämätöntä, maan johto esiintyy julkisuudessa. Tämä vähentää turhaa hälinää ja antaa päätöksenteolle selkoa ja keskittymistä.

Radikaali muutos ja uudistuminen

UAD:n muutosten mukana on aika päivittää kaikki yhteiskunnalliset rakenteet. Turhat ja vanhentuneet lait poistetaan, ja jäljelle jää vain järkiperäinen lainsäädäntö, joka vastaa nykyajan vaatimuksiin. Valtion ohjelmat, avustukset ja tuet käydään kriittisesti läpi, ja kaikki päällekkäisyydet hävitetään. Tämä ei ainoastaan paranna hallituksen työtehoa, vaan myös säästää yhteiskunnan varoja. Koulut, terveydenhuolto, ministeriöt – kaikki valtion instituutiot uudistetaan uuteen uskoon, jotta ne palvelevat kansaa tehokkaasti ja nykyaikaisesti.

Terve kapitalismi

Raha pyörittää maailmaa, mutta on aika katkaista epäterveen pakkokasvun, riistokapitalismin ja kulutushysterian kierteen. Monet yritysjohtajat tunnustavat, että nykyinen kapitalismi on ajautunut kestävämmään tilaan. Jos päättäjien, yrittäjien ja kansalaisten arvoperusta on kunnossa, kapitalismi voi pysyä kohtuuden rajoissa. Tällöin lähes kaikki valtion toiminnot voidaan yksityistää tai muuttaa yhteiskunnalliseksi yritystoiminnaksi. Kuvittele maailma, jossa yritykset jakavat voitoistaan enemmän työntekijöille, pankit toimivat reilusti eivätkä tee liian riskialttiita sijoituksia, ja valtiovalta päättää asioista kansan parhaaksi. Näin rakennettu yhteiskunta kukoistaa sekä materiaalisten että henkisten arvojen osalta – se on juuri se terveen kapitalismin malli, joka määrittelee UAD-yhteiskunnan.

Utopiaa?

Nykyinen hallintomalli ei ole ainoa mahdollisuus – maailmassa on lukuisia erilaisia järjestelmiä, aina yhden- ja kahdenpuoluejärjestelmistä diktatuureihin ja kuningaskuntiin. Historia on opettanut, että muutokset ovat väistämättömiä: antiikin Rooman keisarit, Egyptin faaraot ja kommunistiset järjestelmät ovat ajautuneet historian hämäriin. Meidän demokraattinen mallimme on palvellut meitä välttävän hyvin, mutta on nyt tulossa väijäämättömään loppuunsa.

Kiinan muutos kommunismista kapitalistiseksi, Neuvostoliiton romahdus, Baltian maiden itsenäistyminen ja jopa eurooppalaisten integraatioprosessien vaihtelut ovat esimerkkejä siitä, että valtavatkin muutokset ovat mahdollisia.

Samoin Suomessa – pienenä, homogeenisena, hyvin koulutettuna ja lainkuuliaisena maana, jossa poliittiset ääriyhmät ovat harvassa, on mahdollista luoda uusi malli, joka huomioi kansalaisten yksilölliset tarpeet ja toiveet.

Uuden hallitusmallin lanseeraaminen Suomessa voisi olla yllättävän helppoa. Olemme pieni maa, jossa asuu homogeeninen, hyvin koulutettu ja lainkuuliainen kansa. Meillä on vähän ääriryhmiä, poliittisesti olemme kaikki lähes samalla keskilinjalla, emmekä ole fanaattisen uskonnollisia. EU:hun liittyminen oli iso päätös, mutta mukauduimme uusiin sääntöihin ja lakeihin nopeasti. Näin tulisi käymään myös UAD-mallin kanssa. Suomi voisi olla suunnannäyttäjä koko maailmalle.

Iltasanomat raportoi pääministeri Jyrki Kataisen vuoden 2013 uudenvuodentervehdyksestä seuraavasti: *Suomessa on meneillään suuri henkinen muutos. Pääministerin mielestä suomalaiset kaipaavat yhä enemmän yksilöllisiä ratkaisuja ja valinnanvapautta. Uudistuksia on tehty perinteisesti auktoriteettien sanelemana, mutta enää ylhäältäpäin sanelu ei Kataisen mukaantoimi. Hän muistuttaa, että ihmiset sitoutuvat muutoksiin paremmin, kun heillä on mahdollisuus vaikuttaa niihin. Enää ei koeta oikeana, että joku ylhäältä tekee elämäämme koskevia keskeisiä valintoja puolestamme. Holhouksen sijaan haluamme olla oman elämämme päättäjiä, silloin kun siihen on valmiudet.*

Johtamisen tulee olla entistä enemmän suuntaviivojen asettamista, mahdollisuuksien luomista sekä ihmisten ja yhteisöjen kannustamista oman tulevaisuutensa rakentamiseen ja vastuun kantamiseen. Enää ei ole olemassa yhtä yhteistä kansakunnan unelmaa vaan yhtä monta unelmaa kuin on ihmisiäkin. Päätöksentekijöiden on sopeuduttava tähän ja löydettävä polkuja, joilla ihmisten yksilöllistyvät toiveet, tarpeet ja toiminta voidaan kanavoida myös koko Suomen hyväksi.

Kataisesta uudistusten moottorina toimivat ihmiset itse. Se edellyttää kuitenkin sitä, että luodaan ilmapiiri, jossa kansalainen uskaltaa laittaa itsensä peliin, yrittää ja kokeilla, epäonnistuuakin ilman totaalista tuomiota.

Tämä on sitä poliitikkojen höpinää, jota heillä ei ole koskaan tarkoituskaan toteuttaa, mutta tietämättään Katainen loi täydellisen mainostekstin UAD-mallille. UAD-yhteiskunnassa ei holhota, ei käskytetä ylhäältä alaspäin, suodaan valinnanvapaus, ihmisiä ja yhteisöjä kannustetaan rakentamaan oma tulevaisuutensa ja kantamaan vastuuta.

Kansan voima ja uuden ajan mahdollisuudet

Tilanteen muuttuminen ei tapahdu ylhäältä saneluna, vaan se kumpuaa kansan omasta halusta vaikuttaa omaan elämäänsä. Pääministeri Jyrki Kataisen vuoden 2013 uudenvuodentervehdyksessä painotti, että suomalaiset kaipaavat yksilöllisiä ratkaisuja ja valinnanvapautta – enää ei sanelua ylhäältä. Uudistukset menestyvät, kun kansalaiset pääsevät vaikuttamaan, kokeilemaan ja tarvittaessa epäonnistumaan ilman pelkoa tuomitsemisesta. Johtamisen tulee keskittyä mahdollisuuksien luomiseen ja yhteisöjen kannustamiseen oman tulevaisuutensa rakentamisessa.

Päättäjien pitää luottaa ihmisiin enemmän eikä pyrkiä sääntelemään ja päättämään kaikkea ihmisten puolesta. Kansalaisyhteiskunnalle pitää antaa enemmän tilaa. Johtamisen tulee olla entistä enemmän suuntaviivojen asettamista, mahdollisuuksien luomista sekä ihmisten ja yhteisöjen kannustamista oman tulevaisuutensa rakentamiseen ja vastuun kantamiseen.

UAD-yhteiskunnassa holhouksen sijaan suodaan valinnanvapaus. Kansalaiset, eivät poliitikot tai valtiovallan itse, ovat uuden suunnan moottori. Kun yhteiset arvot ja unelmat korostuvat, pienestä asiasta kasvaa mittava kansantalkoo – kauttaaltaan hyvinvoiva ja menestyvä Suomi. Tämä uusi malli ei perustu vihaan tai katkeruuteen, vaan syvään isänmaallisuuteen ja aitoon haluun luoda parempi tulevaisuus.

Maan ja kansalaisten voimaantuminen

Suomen kansan on löydettävä voimavaransa uudelleen. EU:n myötä maastamme on muodostumassa vain yksi osavaltio suuressa kokonaisuudessa, ja olemme menettäneet oman identiteettimme. Emme voi enää hyväksyä alistuvaa byrokratian komentelua, joka on pitkään ravistellut heikkoa itsetuntoamme.

Voimaantuminen lähtee aina yksilöstä itsestään – kukaan ei voi antaa voimaa toiselle, vaan se kasvaa omasta sisimmästä. Valtiovalta voi kuitenkin luoda hedelmällisen maaperän sen löytämiselle. Yleisesti ottaen viranomaiset eivät halua voimaantunutta kansaa, sillä mikään ei ole vaikeammin hallittavaa kuin itsestään tietoiset ihmiset. Valtiovalta haluaa kansalaisia, jotka pysyvät heikkoina ja puoliuudessa, jotta heitä on helpompi ohjata. Päinvastoin, kun kansa herää omaan voimaansa, pienikin heilutus voi johtaa todelliseen vallankumoukseen – aivan kuten viime aikoina on nähty useissa arabimaissa.

Wikipedia määrittelee voimaantumisen niin, että se tarkoittaa ihmisten ja yhteisöjen kykyjen, mahdollisuuksien ja vaikutusvallan lisääntymistä. Se merkitsee sisäistä vahvistumista, tasapainoa itsen ja ympäristön välillä sekä vastuullista halua kehittyä ja toimia oman tietämyksen mukaisesti.

Voimaantuneet yksilöt huolehtivat itsestään, tukevat lähimmäisiään ja rakentavat yhdessä voimaantuneen kansan – kansan, joka lopulta synnyttää voimaantuneen ja menestyvän maan. Eikö Suomi juuri nyt kaipaasi tätä uutta voimaa? Voimaantunut Suomi voisi parantaa kykyämme selviytyä tulevaisuuden haasteista sekä yksilöinä että yhteiskuntana. Ehkä on aika – että myös sinä – löydät oma voimavarasi.

Sisäinen palo ja yhteen hiileen puhaltaminen

Miten erinomainen maa voisi olla, jos sitä johtaisivat ammattilaiset, joiden sydämessä maan hallinto ja kansan etujen vaaliminen ovat kutsumus? Suomi tarvitsee juuri sellaisia henkilöitä – niitä hiljaisia, tunnollisia tekijöitä, jotka tekevät työnsä taustalla. Tietenkin

myös kunnianhimoiset johtajat voivat tuoda mukanaan positiivista energiaa – kun koko kansa puhaltaa samaan hiileen, mahdottomasta tulee mahdollista.

Kun jokainen suomalainen tukee maan kehitystä, Suomi pärjää – oli se sitten itsenäinen valtio tai osana EU:ta. Nykyinen riitely ja epäluottamus sekä Suomen että EU:n tasolla vain lisäävät eripuraa. Pääministeri Katainen, UAD-hengen mukaisesti, totesi: "Meillä suomalaisilla on tapana kantaa vastuutajia toimia päättäväisesti, kun toiminnan paikka." Nyt meidän on kerättävä se sama vahva ja suoraselkäinen vastuullisuus, jota on aina arvostettu.

Naiivius vai uusi mahdollisuus?

Kaikki tämä puhe arvoista, hyvyydestä ja uudenaikaisesta menestyksestä saattaa vaikuttaa naiivilta toiveajattelulta – ehkä se onkin vain unelmointia. Voimme kuitenkin katsoa taaksepäin: vuosia on yritetty parantaa maailmaa ja auttaa Suomea monin keinoin, kuten määräyksillä, laeilla, menoleikkauksilla, veronkorotuksilla, verohuojennuksilla ja erilaisilla taloudellisilla keinoilla. Nämä keinot eivät ole tuoneet toivottua tulosta, vaan usein pahentaneet tilannetta. On nyt aika unohtaa vanhat, uuvuttavat metodit ja kokeilla jotakin uutta.

Liittyminen EU:n oli paljon suurempi urakka kuin mitä UAD-mallin lanseeraaminen olisi. EU:n liittymisessä oli paljon enemmän lakeja ja muita isoja asioita, jotka piti muuttaa. Myös kansalaisilla oli paljon uutta opittavaa. UAD:ssä suurin osa muutoksista tapahtuisi hallituksen tasolla, joten kansan ei tarvitse tehdä juuri mitään.

Simon Anholtin sanat kiteyttävät ajatuksen: ***"Me yritimme sitä teidän keinoin, eikä se toiminut. Kokeillaan jotain uutta."***

Aika on luoda uusi hallitusmalli, jossa vallitsevat hyvät arvot, aitous, hyvyyden voima, rehellisyys, yhteistyö, suomalaisuus ja sisukkuus. Tarkoituksena ei ole kadottaa kriittistä ajattelua kukkaisajattelun suopeuteen, vaan **ohjata maata järkevästi – kuin isoa kansainvälistä yritystä**, jossa arvot ja toiminta ovat selkeästi määriteltäviä. Voisiko Suomi menestyä pehmeillä arvoilla kovassa ja toisinaan ankarassa maailmassa? Uskon vakaasti, että menestyisimme huomattavasti paremmin, jos ketkä tahansa tekisivät päätöksiä perustuen rehellisiin ja terveisiin arvoihin.

UAD-mallin käyttöönotto voi tapahtua yllättävän nopeasti ja vaivattomasti, kun ymmärrämme, mikä elämässä on oikeasti tärkeää ja mihin suuntaan Suomea tulee ohjata. Meillä kansalaisina on valta määrittää maamme tulevaisuus. Haluammeko jatkaa itsetuhoista polkua vai rakentaa uudelleen terveen arvopohjaisen, menestyvän ja voimaantuneen Suomen?

Joku saattaisi väittää, että rehellisellä, terveiden arvojen mukaisella toiminnalla muut valtiot ja kansainväliset isot yritykset saattaisivat käyttää meitä hyväkseen. Mutta

todellinen voima kumpuaa rehellisyydestä ja hyvistä arvoista. Olipa kyseessä henkilö, yritys tai maa, vankka arvopohja voimaannuttaa.

Vastuu

Missä on se todellinen hyvinvointi, menestys ja onnellisuus, jota olemme niin kauan odottaneet? Teemme enemmän töitä kuin koskaan, stressi on huipussaan ja monet meistä kokevat jatkuvaa henkistä sekä fyysistä kuormitusta. Unettomuus on yleistynyt, mielialalääkkeet ovat arkipäivää ja käytämme liikaa aikaa materiaalistien asioiden parissa. Maksamme kovan henkisen hinnan tässä jatkuvassa taistelussa kurjuutta vastaan.

Nyt meidän on löydettävä uudelleen se sisu, periksiantamattomuus ja yhteistyöhalu, jotka auttoivat meitä rakentamaan uuden Suomen sodan raunioista. Jotta voisimme luoda hyvän tulevaisuuden, on aloitettava puhtaalta pöydältä uudella, arvopohjaisella hallitusmallilla. Meidän on omaksuttava ne vanhat, maanläheiset ja ihmisystävälliset arvot – opetettava ne myös tuleville sukupolville.

On aika tehdä suuri muutos – nyt, sillä jos emme toimi heti, on hyvin epätodennäköistä, että muutosta koskaan tapahtuu. Vaihtoehtona on, että muutos tulee kaaoksen kautta, kun nykyinen riistokapitalismiyhteiskuntamme romahtaa omaan mahdottomuuteensa.

Poliitikot ovat osoittautuneet kyvyttömiä korjaamaan maailman nykytilaa, ja vallanhimoisten poliitikoiden verkosto toimii lähes kaikkialla. Jos EU kehittyy liittovaltiomaiseksi, EU:n johtajat saattavat ryöstää suomalaisten säästöt ja luonnonvarat. Pankkiliittovaltio – josta on puhuttu – voisi olla ensimmäinen askel tähän suuntaan.

UAD-malli on käytännönläheinen, maalaisjärjellä suunniteltu hallintomalli. Siinä ei ole mitään outoa – ainoa outo asia on, ettei sitä ole aiemmin toteutettu.

Meidän vastuullamme on huolehtia kauniista maastamme, hyvistä kansalaisistamme ja puhtaasta luonnostamme. Se, millaisen perinnön annamme tuleville sukupolville, riippuu päätöksistämme: annammeko heille kaaoksen ja velkavankeuden vai voimaantuneen, menestyvän Suomen? **Valinta on sinun käsissäsi!**

www.uad-malli.org